

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

Техническа спецификация

1. Информация за проект „Качество и ефективност“, договор BG05M9OP001-3.020-0001-C01

Проект „Качество и ефективност“, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския социален фонд, се изпълнява от конкретен бенефициент Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО), с партньори Министерство на труда и социалната политика (МТСП) и Агенция по заетостта (АЗ).

Проектът предвижда предприемане на мерки за преодоляване на дисбаланса между професионалните умения на лицата и потребностите на бизнеса чрез разработване и прилагане на нов подход в процесите на планиране, изпълнение, мониторинг, оценка и контрол на професионалното обучение (ПО), проследяване на реализацията на завършилите, а също и подобряването на комуникацията между НАПОО, Министерство на труда и социалната политика (МТСП), Агенция по заетостта (АЗ), други институции, работодатели, организации на работодателите, потребители на услугата професионално обучение др.

II. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Изпълнителят трябва да изпълни Дейност № 1, Дейност № 2 и Дейност № 3 в посочената последователност. Планирано е резултатите от работата на изпълнителя да се представят във Встъпителен доклад, Междинен доклад и Окончателен доклад.

Подготвителната дейност, включваща изготвяне на подробен план-график, методи за провеждане на проучването, подготвяне на въпросници за всяка от целевите групи и др. трябва да бъде одобрена от Възложителя, преди Изпълнителят да продължи с проучване на състоянието, нагласите и очакванията на целевите групи и на заинтересованите страни.

Изисквания към изпълнението на Дейност № 1 „Анализ на дейностите за мониторинг и контрол на качеството на услугите за професионално обучение в ЦПО“

Анализът се базира на проучване на състоянието на политиките, мерките, дейностите за мониторинг и последващ контрол на качеството на услугите в ЦПО, вкл. и чрез проучване сред заинтересованите страни, и включва силни, слаби страни и предложения за подобрене.

A. Изисквания към изпълнението на поръчката по Дейност № 1

1. Поддейност № 1 Планиране на проучване сред целевите групи и заинтересованите страни

Изпълнителят следва да изготви и представи във встъпителния доклад:

1.1. План-график за провеждане на анкетното проучване.

Детайлният план-график за изпълнение на задачата трябва да включва лицата/организациите/институциите, които са обект на проучването, местата за провеждане на анкетите/фокус-групите и дати за фокус-групите. С цел осигуряване на достъп до всяка от целевите групи и заинтересованите страни Изпълнителят трябва да подготви и писмо, съгласувано с НАПОО, в което се обяснява целта на проучването.

----- www.eufunds.bg -----

Проектът „Качество и ефективност“, договор BG05M9OP001-3.020-0001-C01 се изпълнява по процедурата „Подобряване качеството и ефективността на услугите за професионално обучение“ се финансира от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

1.2. Инструментариум, отговарящ на политиката за защита на личните данни – методи за извършване на проучването, анкетни карти (въпросници), въпроси за фокус групи, съобразени с целите на анкетното проучване.

За целите на анализа, анкетното проучване съобразно спецификата на целевата група трябва да даде следната информация:

1.2.1. От проучването сред обучаваните лица, следва да се идентифицират: информацията, която им е била необходима за да изберат конкретната обучаваща институция и професия/специалност (например сключва ли се договор между ЦПО и обучаваното лице, какви знания и умения ще се усвоят, колко продължава обучението, има ли изпити, какви са преподавателите, има ли практическо обучение, ще им бъдат ли признати умения, които вече притежават и др.); степента на познаване на собствените им права като обучавани и начините за информиране на отговорните институции при нарушение; готовност да се явят на изпитите пред институция, различна от обучаващата; готовността да предоставят информация доколко усвоените знания и умения са приложими в период от 6 месеца (и 1 година) след завършване на обучението; предложения за подобряване на професионалното обучение.

1.2.2. От проучването сред завършилите професионално обучение в ЦПО лица, следва да се получи информация: готовността да предоставят информация доколко усвоените знания и умения са приложими в период 6 м. (1 г.) след завършване на обучението; дали биха препоръчали квалификационния курс на свой близък, приятел и защо; информацията, която им е била необходима за да изберат конкретната обучаваща институция и професия/специалност (например сключва ли се договор между ЦПО и обучаваното лице, какви знания и умения ще се усвоят, колко продължава обучението, има ли изпити, какви са преподавателите, има ли практическо обучение, ще им бъдат ли признати умения, които вече притежават и др.); готовност за участие в процедура по валидиране на притежаваните умения преди обучението с цел организиране на по-кратко обучение; необходимост от информация, свързана със съществуващите изисквания към квалификацията на обучаващите в ЦПО, учебните материали, изпити, местата за обучение и изискванията към оборудване на местата за теоретично и практическо обучение; степента на познаване на собствените им права като обучавани и начините за информиране на отговорните институции при нарушаването им; мнението им относно провеждане на изпитите от институция, различна от обучаващата; други предложения за подобряване на професионалното обучение.

1.2.3. От проучването сред работодателите, следва да се получи следната информация: за използваните методи за мониторинг на компетентностите на заетите лица; степен на познаване на системата за професионално образование и обучение и възможностите на работодателя за участие в отделни дейности – напр. разработване на Държавните образователни стандарти по професии и на учебните програми, участие в комисии за провеждане на изпити и др.; готовност да номинират свои служители за участие в изпитни комисии; готовност да участват в разработване на изпитни материали или националните изпитни програми; готовност за предоставяне на работно място за лица в процес на обучение; намерение за включване на фирмата в дуална форма на обучение; необходимост от проверка в централизиран регистър на квалификацията на кандидатите за работа; мнение за възможността да обучават персонала си в лицензиран ЦПО; конкретни предложения за промени в системата на професионално обучение.

1.2.4. От проучването сред работодателските организации, следва да се получи информация за: използваните методи за мониторинг на компетентностите на заетите лица и идентифициране на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

липсващи компетентности; готовността за участие в система за мониторинг на придобитите компетентности на базата на данни, предоставени от работодатели; готовност за участие в организиране и провеждане на изпити; необходимост от регламентиране на график/дати за провеждане на държавния изпит; готовност за разработване на изпитни материали/национални изпитни програми (НИП); необходимост от промяна в механизма за лицензиране и последващ контрол с цел повишаване качеството на предлаганите от ЦПО услуги; мнение за въвеждането на рейтинг на ЦПО; конкретни предложения за промени на професионалното обучение.

1.2.5. От проучването сред представители на институциите (МТСП, АЗ, НАПОО, МОН,) следва да се идентифицират възможности за финансиране на мониторинга и последващия контрол; наличие на припокриване на функции между институциите, свързани с мониторинг и последващ контрол на ПО и предложения за ясно разпределяне на отговорността; необходимост от допълнителна информация (от мониторинга и последващия контрол) за по-добро планиране на политики и услуги; необходимост от обвързване на планирането на мерки за насърчаване на заетостта с резултатите от мониторинга и контрола; наличие на противоречащи си изисквания (напр. максимален брой учебни часове на ден); предложения за разпределяне на отговорността между институциите за въвеждане на първичните данни в уеббазираните бази данни; необходимост от промяна в механизма за лицензиране и последващ контрол на НАПОО с цел повишаване качеството на предлаганите от ЦПО услуги; конкретни предложения за промени.

1.2.6. От проучването сред представители на центрове за професионално обучение (ЦПО) следва да се идентифицират: препоръки към процедурата за проверка/последващ контрол от НАПОО; очаквания и предложения свързани със самооценяване на качеството и представяне на годишни доклади в НАПОО; мнение за въвеждането на рейтинг на ЦПО; необходимост от по-ясни регламенти на обучението по част от професия и на обучението за придобиване на правоспособност; необходимост от регламентиране на график/дати за провеждане на държавния изпит; степен на удовлетвореност от ИС на НАПОО и предложения за подобряване относно функционалности, начин на въвеждането на данни, автоматични контроли и др.; други конкретни предложения за промени.

1.2.7. От въпросите към представители на ЦПО следва да се идентифицира структурата и съдържанието на планирания нов модул в ИС, предназначен за професионално ориентиране и информиране на кандидатите за обучение.

2. Поддейност № 2 Проучване на съществуващите процеси на планиране и изпълнение на политики и услуги за професионално обучение и на мониторинг и контрол на качеството на услугите за професионално обучение

Изпълнителят следва да изготви и представи проучване на съществуващите процеси (нормативни и административни документи, процедури, ресурси) на планиране и изпълнение на политики и услуги за професионално обучение и на мониторинг и контрол на качеството на услугите за професионално обучение и по конкретно:

2.1. Съответствие на процесите по планиране, изпълнение, оценяване/контрол и обратна връзка на политиката в областта на професионално обучение с национални стратегически документи и с препоръката на ЕС за осигуряване на качество на ПОО;

----- www.eufunds.bg -----

Проектът „Качество и ефективност“, договор BG05M9OP001-3.020-0001-C01 се изпълнява по процедурата "Подобряване качеството и ефективността на услугите за професионално обучение" се финансира от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

- 2.2. Обвързаност на процесите за планиране и изпълнение с резултатите от оценяването и осъществявания контрол
- 2.3. Действащата нормативна уредба;
- 2.4. Актуални процедури за мониторинг и контрол на НАПОО и на Агенция по заетостта;
- 2.5. Методически материали на НАПОО, предназначени за ЦПО;
- 2.6. Указания на АЗ за работа с доставчиците на обучение, предоставящи обучение по ОП РЧР 2014-2020 съгласно ПМС 280 /2015 г.
- 2.7. Наличните информационни ресурси (електронни, уеббазирани), вкл. функционалности, адаптивност, възможност за надграждане, интеграция между информационните системи (бази данни) на администрациите;
- 2.8. Източници на финансиране на процедурите по мониторинг и контрол в НАПОО, МТСП и АЗ

3. Поддейност № 3 Проучване сред представители на целевите групи

3.1. Изпълнителят следва да извърши проучване, като използва инструментариума по т.1.2, за да получи информация за целите на анализа, като спазва следните изисквания:

3.1.1. Проучване лице в лице с представители на лицензираните ЦПО. Извадката на лицензираните ЦПО трябва да бъде случайна, с обем, гарантиращ представителност на национално ниво и да включва не по-малко от 150 ЦПО, всеки от които е обучил не по-малко от 50 лица за предходната година по не по-малко от 2 професии. Необходимо е в проучването да вземат участие директори, методисти, организатори на обучение и обучаващи в ЦПО.

3.1.2. Проучване лице в лице на състоянието, нагласите и очакванията за професионалното обучение в ЦПО сред представители на работодателите. Извадката трябва да бъде случайна, с обем, гарантиращ представителност на национално ниво, по икономически дейности съгласно агрегираната номенклатура А21 на НСИ и по големина на предприятията (до 10 заети лица, от 11 до 49 заети лица, от 50 до 249 заети лица, 250 и повече заети лица), извършващи икономическа дейност на територията на Република България от поне 2 години към момента на изследването и да включва не по-малко от 200 предприятия.

3.1.3. Проучване лице в лице на състоянието, нагласите и очакванията за професионалното обучение в ЦПО сред обучаващи се в момента на провеждане на проучването в ЦПО, обект на проучването по т.3.1. Извадката следва да включва мин. 1000 лица (поне по 5 лица от всяко ЦПО), обучавани по поне 10 различни професии от различни професионални направления от СППОО.

3.1.4. Проучване лице в лице на състоянието, нагласите и очакванията за професионалното обучение в ЦПО сред придобили квалификация лица в периода 2018-2020 г., в лицензирани ЦПО, обект на проучването по т.3.1. Извадката следва да включва мин. 500 лица (поне по 2 лица от всяко ЦПО), обучавани по поне 5 различни професии от различни професионални направления от СППОО.

3.1.5. Проучване лице в лице на състоянието, нагласите и очакванията за професионалното обучение в ЦПО сред представители на лицензирани ЦПО. Извадката трябва да бъде случайна и да включва мин. 5 ЦПО, които са имали дейност през 2019 г.

3.1.6. Фокус-групи (общо 5 броя) с представители на национално представените организации на работодателите, с участието на поне 10 лица във всяка фокус-група.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

3.1.7. Фокус-групи (общо 3 броя) сред институциите - МТСП, АЗ, НАПОО, във всяка от които да участват поне по 10 служители от всяка институция, вкл. на ръководни позиции. В НАПОО да се проведе и фокус-група с поне 10 членове на управителния съвет и на експертните комисии.

3.2 Изпълнителят следва да изготви и представи:

- Първични данни от анкетното проучване;
- Едномерни и двумерни разпределения на отговорите на въпросите от анкетните карти.

4. Поддейност № 4 Анализ на получената информация и проучванията от поддейност 2 и поддейност 3.

Изпълнителят следва да направи анализ на получената информация и проучванията от поддейност 2 и поддейност 3, който включва:

4.1. Силните и слабите страни на съществуващите политики и услуги за планиране, изпълнение, мониторинг, контрол и мерки за подобрене на качеството на услугите за професионално обучение;

4.2. Препоръки за подобрене на настоящите практики за мониторинг и контрол на качеството на услугите за професионално обучение в ЦПО, осъществявани от НАПОО, МТСП, АЗ, вкл. и недопускане припокриването на дейности между институциите;

4.3. Констатирани слабости и липси относно регламентите за организиране и провеждане на обучение за придобиването на правоспособност, обучението по част от професия, дистанционно обучение и др., които оказват съществено влияние върху качеството на услугите за професионално обучение в ЦПО;

4.4. Препоръки за промяна на участието на заинтересованите страни в процеса по идентифициране на необходими умения, планиране на ПО и контрол на усвоените знания, умения, компетентности (резултати от учене);

4.5. Оценка на съществуващата нормативно регламентирана от ЗПОО практика за провеждане на държавния изпит за придобиване на квалификация по професии и прилагането ѝ в ЦПО;

4.6. Препоръки за осъществяване на дейности, влияещи върху качеството на предоставяното в ЦПО обучение, които не са обект на контрол, но допринасят за повишаване на информираността и мотивацията на гражданите;

4.7. Препоръки относно функциите на ИС/базите данни на трите институции относно обвързаност, функционалности, автоматизация на процесите на проверка и контрол, вкл. и недопускане натоварване на бизнеса с излишна административна тежест;

4.8. Финансиране на процедурите по мониторинг и контрол от НАПОО, МТСП и АЗ – предложения за използване на съществуващи или създаване на нови финансови механизми. Възможности за аутсорсване на функциите по контрол и мониторинг – както за обученията финансирани с публични средства, така и за други обучения;

4.9. Предложение за въвеждане на нови и/или актуализиране на съществуващите процеси и модели за планиране и изпълнение на политики и услуги, етапи за внедряването им;

----- www.eufunds.bg -----

Проектът „Качество и ефективност“, договор BG05M9OP001-3.020-0001-C01 се изпълнява по процедурата „Подобряване качеството и ефективността на услугите за професионално обучение“ се финансира от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

4.10. Предложения за промени в нормативни документи, свързани не само с процеса на мониторинг и контрол, но и регламентиране на придобиването на правоспособност, обучението по част от професия, дистанционно обучение и др.

5. Очаквани резултати

В резултат на изпълнение на отделните поддейности, изпълнителят следва да представи:

5.1. Встъпителен доклад, който съдържа:

- Методология на анкетното проучване – цел, задачи и обхват, методика и обем на извадките;
- Проекти на въпросници и анкетни карти;
- Начин на обработване на събраната информация;
- Подробен план-график за провеждане на анкетното проучване;
- Списък с национални и европейски стратегически документи, нормативни документи, вътрешно административни документи, обект на проучването;
- Списъкът с предприятия, които ще бъдат анкетираны.

5.2. Междинен доклад, който съдържа:

- Първични данни от анкетното проучване;
- Едномерни и двумерни емпирични разпределения;
- Списък с анкетираны лица и организации;
- Анализ с констатации, препоръки;
- Предложение на модел за обвързване на процеса на планиране и изпълнение на политики и услуги по професионално обучение с резултатите от мониторинга и контрола на качеството на услугите за професионално обучение в ЦПО;
- Презентация на резултатите от изследването с всяка от целевите групи, изводите, направени при анализа на информацията, предложенията за промени относно мониторинга и контрола на качеството на услугите за професионално обучение в ЦПО.

Изисквания към изпълнението на Дейност № 2 „Актуализиране на съществуващия модел за мониторинг и контрол на качеството на професионалното обучение, предоставяно от центровете за професионално обучение“

На базата на направените проучвания и анализ в Задача №1 е необходимо да се разработи модел за мониторинг и контрол на качеството на професионалното обучение, предоставяно от центровете за професионално обучение, да се актуализира процедурата за последващ контрол на НАПОО и да се подготвят предложения за надграждане на ИС на НАПОО

Б. Изисквания към изпълнението на поръчката по Дейност № 2

1. Поддейност 1: Разработване на модел за мониторинг и контрол на качеството на професионалното обучение, предоставяно от центровете за професионално обучение

Изпълнителят следва да разработи и представи модел за мониторинг и контрол на качеството на професионалното обучение, предоставяно от центровете за професионално обучение, включващ:

- заинтересовани страни;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

- отговорностите на участниците (обучаващи организации, държавни институции, други) и заинтересованите страни (кандидати за обучение, обучавани лица, работодатели, други) във всеки от етапите на цикъла за качество;
- събиране на данни – идентифициране на необходимите данни, базите данни в които се въвеждат, начините на предоставянето им, отговорност за въвеждане, необходимост от верифициране, възможности за обмен на данни, притежавани от трети институции, нива на достъп;
- определяне на данни и резултати от процесите на мониторинг и последващ контрол на качеството на професионалното обучение, необходими на институциите за планиране на политики/услуги за ПО;
- механизъм за прилагане на коригиращи мерки въз основа на резултатите от осъществения мониторинг и контрол;
- определяне на категории данни, които да се популяризират сред широката общественост.

3. **Поддейност 2:** Актуализиране на съществуващата Процедура за последващ контрол на ЦПО на НАПОО.

Изпълнителят следва да разработи и представи Процедура за последващ контрол на ЦПО, осъществяван от НАПОО, с всички приложения към нея, с цел:

- привеждане на последващия контрол в съответствие с препоръката на ЕС за качество в ПОО – допълване с липсващи критерии/индикатори;
- коригиране на идентифицираните пропуски или слаби страни на Процедурата за последващ контрол, в резултат на Анализа в Задача №1;
- добавяне на индикатори, свързани с проследяване на реализацията на завършените и оценка удовлетвореността на работодателите (вкл. въпросници за работодателите);
- ясно регламентиране на източниците на информация, използвани за последващия контрол – напр. ИС на НАПОО, документация в ЦПО, анкети сред обучаваните и т.н. при спазване на ЗЗЛД и др. специални закони;
- добавяне на нови раздели в процедурата, насочени към осъществяване контрол на провежданите в момента на проверката: професионално обучение (теория и практика), държавни изпити, процедури по валидиране, обучение за придобиване на правоспособност, вкл. и за измерване на удовлетвореността на обучаваните се лица.

3. **Поддейност 3:** Предложения за надграждане на ИС на НАПОО

Изпълнителят следва да разработи и представи на базата на проучванията и анализа в Дейност 1 добре обосновани предложения за надграждане на ИС на НАПОО с нови модули и нови функционалности, като:

- Нов модул за самооценяване на качеството от ЦПО;
- Създаване на възможност за сравнение между показателите за дейността на ЦПО и резултата от самооценяването на ЦПО с цел ранкиране, вкл. определяне на информация, достъпна само за институциите и информация достъпна за всички потребители

----- www.eufunds.bg -----

Проектът „Качество и ефективност“, договор BG05M9OP001-3.020-0001-C01 се изпълнява по процедурата "Подобряване качеството и ефективността на услугите за професионално обучение" се финансира от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

- Създаване на интерфейс за кандидатите за обучение с полезна информация – напр. професии и специалности в СППОО с кратко описание на всяка професия (на базата на ДОС) , препратка към ДОС, препратка към регистъра с институции, обучаващи по тази професия, опит на ЦПО в обучението (брой обучени) по конкретна професия и др.;
- Нов модул за обучение по професии с придобиване на правоспособност;
- Нов модул за провеждане на изпитите в ЦПО (държавен изпит, други);
- Нов модул за обучението по част от професия в ЦПО;
- Нов модул, предназначен за измерване удовлетвореността на завършилите обучение и за проследяване реализацията на обучените лица и предоставяне на обратна връзка за удовлетвореността на работодателите, необходимост от интеграция с други институции, вграждане на инструментариум за онлайн провеждане на проучвания;
- Нов модул за валидиране, осигуряващ данни и информация в съответствие с разпоредбите на Наредбата за валидиране;
- Други нови модули или предложения за аподобрене, идентифицирани от проведените проучвания сред целевите групи и заинтересованите страни – данни, които ще се колекционират, верифициране и нива на достъп;

Изпълнителят следва да определи отговорността на институциите за въвеждането на различните видове данни в ИС (вкл. и в новите модули), проверката на данните (вкл. с въвеждане на автоматични контроли), удостоверяване на истинността на данните, обмен на данни с други администрации, достъпа до данни (кои данни са публични, кои са предназначени само за определени институции) и др.

Моделът за ИС на НАПОО трябва да е съобразен не само със специалните закони в професионалното образование и обучение, но и с изискванията на ЗЕУ и ЗОАРАКСД и съответните действащи подзаконовни актове.

4. Очаквани резултати

Резултатът от изпълнението на отделните поддейности, изпълнителят следва да представи в Окончателния доклад, който ще включва:

- Описание на разработения нов модел за мониторинг и контрол на качеството на професионалното обучение, предоставяно от центрoвете за професионално обучение;
- Предложения за актуализиране на Процедура за последващ контрол на ЦПО от НАПОО, както и самата процедура с всички приложения към нея;
- Нови модули и нови функционалности на ИС на НАПОО;
- Презентация на новия модел за мониторинг и контрол на качеството на професионалното обучение, включваща отговорности, процедури, етапи на внедряване, предложенията за промени в ИС на НАПОО и др. със съответната визуализация.

В. Изисквания към изпълнението на Дейност 3 „Разработване на модел за мониторинг на усвоените компетентности на завършилите професионално обучение, чрез външно независимо оценяване на резултатите, постигнати в процеса на обучението“

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

Моделът за мониторинг на усвоените професионални компетентности, допълва модела за мониторинг и контрола на качеството на професионалното обучение в ЦПО. Очаква се чрез въвеждането на външно независимо оценяване на резултатите, постигнати в процеса на професионалното обучение, както и на база обратната връзка от завършили обучение и работодатели да се осъществява регулярно мониторинг на компетентностите. Обобщените резултати от външното оценяване са индикатор за качеството на професионалното обучение в ЦПО. Констатираните при провеждането на изпитите липси на конкретни компетентности трябва да послужат на обучаващите институции и на отговорните държавни институции за актуализиране на държавните образователни стандарти по професии, учебните планове и учебните програми, методите на обучение и др., с цел придобиване на професионални знания и умения на лицата, съответстващи на потребностите на бизнеса.

Съгласно ЗПОО под "Професионални компетентности" се разбира доказана способност за използване на професионални знания, професионални умения и личностни качества, необходими за упражняване на професия, в съответствие с Националната квалификационна рамка. В текста е използвано понятието „компетентности“ със същия смисъл.

Изисквания към изпълнението на поръчката по Дейност № 3

1. Поддейност № 1 Разработване на процедура за независимо външно оценяване на резултатите, постигнати в процеса на обучението (знания, умения, компетентности)

Изпълнителят следва да разработи и представи процедура за независимо външно оценяване на резултатите, постигнати в процеса на обучението (знания, умения, компетентности) от институция, различна от обучаващата, като:

- Идентифицира институции/организации, които могат да организират изпитите и изисквания, на които трябва да отговорят;
- Изготви Правила за избор и отговорности на изпитващата институция/организация;
- Предложи ефективна методология за разработване на национални изпитни програми и на изпитни материали, обвързани с ЕРУ от актуалния ДОС по съответната професия;
- Подготви предложения за техническо обезпечаване на дейността по организиране и провеждане на външното независимо оценяване, вкл. изпита по практика. Да се изследва и възможността за ползване на уеббазирани платформа за дистанционно провеждане на изпитите по определени професии;
- Подготви критерии за избор на членовете на изпитната комисия със специален акцент на участието на представители на бизнеса (възможност за поддържане на регистър с лица, които могат да участват в изпитните комисии). Дефинира техните задължения;
- Предложи начини за оповестяване/представяне пред заинтересованите страни на резултатите от мониторинга на усвоените компетенции на завършилите професионално обучение с цел привеждане на компетентностите (резултатите от учене) в ДОС за придобиване на квалификация по професии и на учебните планове и учебните програми в съответствие с потребностите на пазара на труда.
- Изготви детайлни процедури (за провеждане на държавен изпит и на изпити при обучение по част от професия) за провеждане на независимо външно оценяване с приложени всички необходими образци (заповеди, протоколи, списъци, декларации и др.).

----- www.eufunds.bg -----

Проектът „Качество и ефективност“, договор BG05M9OP001-3.020-0001-C01 се изпълнява по процедурата "Подобряване качеството и ефективността на услугите за професионално обучение" се финансира от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

2. Поддейност № 2 Изготвяне на модел за мониторинг на усвоените компетенции на завършилите професионално обучение

Изпълнителят следва да разработи и представи модел за мониторинг на усвоените компетенции на завършилите професионално обучение, на базата на резултатите от:

- външното независимо оценяване на резултатите, постигнати в процеса на обучението;
- проследяването на реализацията на обучените лица в съответствие с придобитата квалификация;
- оценката на удовлетвореността на работодателите, на завършилите обучение и други.

Моделът за мониторинг на усвоените компетентности трябва да включва пълно описание на:

- отговорни институции, организации (роля на държавните институции, браншовите организации, нац.представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, други заинтересовани страни), тяхната роля в процеса с конкретни дейности и отговорности;
- стъпки (план) за внедряване на модела;
- финансово обезпечаване на отделните дейности - провеждането на изпитите, заплащане на възнаграждение на членовете на комисиите, проследяване на реализация и удовлетвореност, обобщение на резултатите, анализ и предложения за промени;
- необходимост от мониторинг и контрол на провеждането на независимото външно оценяване от страна на АЗ, МТСП, НАПОО, социални партньори;
- предложения за нормативните промени с цел регламентиране на провеждането на външното независимо оценяване;
- предложения за нормативните промени с цел обвързване на резултатите от мониторинга на усвоените компетентности на завършилите професионално обучение с планирането на публични средства и обучаващите институции, на които се възлагат обучения с публични средства.

5. Поддейност № 3 Указания за провеждане апробирането на независимото външно оценяване в рамките на проекта „Качество и ефективност“.

Изпълнителят следва да разработи и представи Указания за провеждане апробирането на независимото външно оценяване в рамките на проекта „Качество и ефективност“ от национално представена или браншови организация на работодателите. Указанията следва да включват добре обосновани конкретни предложения за определяне на професионално направление, професии, специалности, административно-териториални области, обучаващи институции, в които да се осъществи тестване с мин. 60 лица, завършили професионално обучение в ЦПО през 2021 г.

4. Очаквани резултати

В резултат от изпълнението на дейностите, изпълнителят следва да представи Окончателен доклад съдържащ:

- Описание на модела за мониторинг на усвоените компетентности на завършилите професионално обучение;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ“

- Процедура за външно независимо оценяване на резултатите, постигнати в процеса на обучение в ЦПО, вкл. всички образци на документи;
- Предложения и указания за провеждане на апробирането на модела на външно независимо оценяване на резултатите с 60 обучени лица в ЦПО в рамките на проекта „Качество и ефективност“ и указания за провеждането му;
- Презентация на модела за мониторинг на усвоените компетентности, включваща отговорности, процедура, етапи на внедряване и др.

Необходими експерти за изпълнението на поръчката:

Б1	Позиция в екипа/ Умения и опит на екипа
1	„Ръководител на екип“ - Опит в ръководство на екипи (проекти) за провеждане на анализи и проучвания в сферата на образованието, професионалното образование и обучение, професионално ориентиране, заетост или пазар на труда или еквивалент.
2	Ключов експерт 1 „Експерт професионално обучение“ Опит в дейности по планиране, организиране, провеждане и издаване на документи за професионална квалификация по ЗПОО на лица над 16 г. или еквивалент.
3	Ключов експерт 2 „Експерт професионално ориентиране и информирание“ - Опит в дейности по планиране, организиране и провеждане на професионално ориентиране (по ЗПОО) и информирание на групи лица над 16 г. или еквивалент.
4	Ключов експерт 3 “Информационни системи и бази данни ” Опит в дейности по изграждане, внедряване и поддръжка на информационни системи и бази данни в сферата на образованието, професионалното обучение или в сферата на пазара на труда или еквивалент.
5	Ключов експерт 4 “Нормативни документи” Опит в дейности по изготвяне на административни, нормативни и/или стратегически документи в областта на професионално образование и обучение и пазара на труда или еквивалент.
6	Ключов експерт 5 “Провеждане на проучване и анализи” Опит в дейности за извършване на изследвания и последващи анализи в сферата на професионално обучение, и/или заетостта или пазара на труда или еквивалент.

----- www.eufunds.bg -----

Проектът „Качество и ефективност“, договор BG05M9OP001-3.020-0001-C01 се изпълнява по процедурата "Подобряване качеството и ефективността на услугите за професионално обучение" се финансира от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.